

Nr. 6. August 2006

MEDEDELSER

Høring - Grønbog om uskyldsformodning

41. Aktindsigt - Om undtagelser fra forsvarerens almindelige adgang til aktindsigt - U.2005.383 HK
42. Narkotika - Udvisning undladt
43. Erstatning for uberettiget varetægtsfængsling - Egen skyld - Politirapporter - Dobbelte takst
44. Beviser - Videoafhøringer - Formregler - Kære under domsforhandling
45. Sædelighedsforbrydelser - Samleje med retarderet kvinde - Forsøg - Erstatning
46. Færdselssag - Langvarig sagsbehandling
47. Udvisning - Påstande, der dukker op i sidste øjeblik
48. Vold - Trafik - Trusler
49. Frihedsberøvelse af børn under 15 år
50. Varetægtsfængsling - Gentagelsesfare

Terrorseminar

½

LANDSFORENINGEN AF BESKIKKEDE ADVOKATER

Justitsministeriet
Det Internationale Kontor

Amagertorv 21
3. august 2006

Vedr.: Sagsnr. 2006-305-0309. Grønbog om uskyldsformodningen (KOM(2006)174).

Med skrivelser af 20. og 22. juni 2006 har Justitsministeriet anmodet om eventuelle bemærkninger til ovennævnte snarest muligt og senest den 4. ds.

Materialet har været forelagt bestyrelsen, der vælger kun at kommentere udvalgte dele af spørgsmålene.

2) *Findes der særlige foranstaltninger i Danmark til at beskytte formodningen om uskyld forud for domsafsigelse?*

Det er anført i Grønbogen side 6, at "Myndighederne kan dog informere offentligheden om efterforskningen og give udtryk for en mistanke om skyld, så længe mistanken ikke er en erklæring om anklagedes skyld, og så længe der udvises diskretion og varsomhed."

De seneste ændringer af reglerne om navneforbud (RPL § 31 og § 31 a) synes ikke at leve op til kravet om, at der forud for domfældelse skal udvises diskretion og varsomhed.

Der leves næppe heller helt op til kravet i den situation, at efterforskning foregår med pålæg og for lukkede døre, men hvor anklagemyndigheden ensidigt informerer pressen om karakteren af bevismaterialet.

3.a) *Under hvilke omstændigheder kan en omvendt bevisbyrde eller en form for ændring af bevisbyrden accepteres?*

I forbindelse med gennemførelse af en række terrorbestemmelser i straffeloven ved lov nr. 378 af 6/6 2002 har man med hensyn til konfiskation udvidet den omvendte bevisbyrde i § 77 a, 2. pkt. til også at omfatte andre formuegoder, herunder penge. Ændringen må ses som udtryk for en betænkelig udvikling mod at afsvække uskyldsformodningen. Bestemmelsen er generel, selv om det angivelige overordnede mål med lovændringen var bekæmpelse af terrorisme.

4.a) Hvordan beskyttes retten til ikke at udtale sig i Danmark?

Denne ret svækkes ved, at varetægtsfængsling og særlig isolation bruges til at motivere den sigtede til at udtale sig. Nægtelse af at udtale sig fører desuden undertiden til en svagere processuel stilling, idet den sigtede afskæres fra at overvære indenretlige forhør mod andre, og hans forsvarer kan modtage pålæg om ikke at delagtiggøre ham i politiets efterforskning. Sådanne pålæg udstrækkes undertiden, indtil den tiltalte har afgivet forklaring under domsforhandlingen.

7) Indeholder den danske lovgivning særlige regler om terrorforbrydelser? Hvis ja, bedes disse beskrevet, for så vidt angår uskyldsformodningen. Gælder disse regler for andre forbrydelser?

Terrorforbrydelser er bl.a. reguleret i RPL § 729 c, stk. 1, om indgreb i både den sigtedes og forsvarerens aktindsigt.

Bestyrelsen bemærker, at uskyldsformodningen ud over Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 6 er nævnt i artikel 48 i EU-chartret om grundlæggende rettigheder: 1. Enhver, der anklages for en lovovertrædelse, skal anses for uskyldig, indtil hans skyld er bevist i overensstemmelse med loven. 2. Respekt for forsvarers rettigheder er sikret enhver, der er anklaget for en lovovertrædelse.

Der er senest i U.2006.1596 Ø et eksempel på, at landsretten i en sag med sigtelser for terror bestemmer, at RPL § 729 c afskærer forsvarernes mulighed for at kontrollere, at bevismateriale/efterforskningsmateriale er lovligt tilvejebragt. Sådanne indgreb i forsvarernes rettigheder må give anledning til betænkeligheder og er med til at svække uskyldsformodningen.

På bestyrelsens vegne
Elsebeth Rasmussen

Landsforeningens Meddelelse 41/2006

Aktindsigt - Om undtagelser fra forsvarerens almindelige adgang til aktindsigt - U.2005.383.HK.

Af advokat Claus Nørregaard

Retsplejelovens § 41 b og § 729 c

Forfatteren belyser baggrunden og det efterfølgende udfald af en sag, hvor anklagemyndigheden med støtte fra Vestre Landsret og Højesteret nægtede en forsvarer akt-

indsigt i sædelighedssag, der med samme anmelder, men mod en anden tiltalt endte i en frifindelse. Forsvareren fik imidlertid efterfølgende udskrift af dommen i den anden sag efter RPL 41 b, stk. 1 og fik under domsforhandlingen tilladelse til at henvise til domsresultatet i den anden sag. Se nedenfor med hvilket resultat.

Ved lov nr. 436 af 10/6 2003 blev der gennemført en række ændringer af retsplejeloven, bl.a. om forsvarerens adgang til aktindsigt (og om civile agenter).

Populært kaldes ændringen ”Rockerloven”.

En af de første Højesteretsafgørelser, hvor den nye lov fandt anvendelse, er U.2005.383.HK, som ikke drejer sig om rockere eller lignende, men var en sædelighedssag, hvor en ung mand A var tiltalt for ”anden kønslig omgængelse” med sin på det af tiltalen omfattede tidsrum 1/11 2001 – 31/1 2003 da 11-12 årige fætter F.

I forbindelse med videoafhøring af F blev der henvist til en allerede foretaget afhøring af F, som drejede sig om sædelighedsforbrydelser, og som var rettet mod en midaldrende mand B. B var også i familie med F, men ikke med A.

De foreliggende henvisninger tydede på, at det mulige forhold til B tidsmæssigt lå før eller eventuelt samtidigt med et eventuelt forhold til A, og materialet tydede på at et eventuelt forhold til B var grovere end sigtelserne mod A.

Forbindelsen mellem sagerne gik så vidt, at videoafhøring af F til brug for sagen mod A i et særskilt lokale overværedes af B og dennes forsvarer.

Som forsvarer for A – jeg indtrådte som sådan efter videoafhøringen - anmodede jeg om at få aktindsigt i alt efterforskningsmateriale fra sagen mod B. Begrundelsen var, at dette skulle bruges til forsvarets mulige bevisbegæring. Jeg anførte dog, at disse alt efter indholdet muligvis ville kunne indskrænkes til domsudskrift i sagen mod B, hvis denne forelå.

Anklagemyndigheden protesterede under henvisning til ovennævnte ændring af retsplejeloven mod, at jeg fik aktindsigt i efterforskningsmaterialet mod B.

Dette spørgsmål endte hos Højesteret, der ikke tillod udlevering af materialet. Begrundelsen var, at de forhold forsvareren søgte at få oplyst gennem aktindsigten, ikke kunne antages at have nogen betydning for forsvaret af tiltalte. Forsvareren havde derfor efter bestemmelsen i retsplejelovens § 729 a, stk. 3, ikke krav på det ønskede efterforskningsmateriale.

Da Højesteretskendelsen siden forskellige steder er kommenteret af anklagemyndigheden, sidst i "Rigsadvokaten Informerer" nr. 4, 2006, af 17/2 2006, antager jeg, at det har interesse at kommentatorerne bliver bekendt med, hvad der videre skete i den sag, hvori Højesterets kendelse er et skridt på vejen.

Forholdet er som bekendt nærmere, at lovgivningsmagten her som andre steder har opstillet nogle regler, hvor det kan være vanskeligt at foretage grænsedragningen for reglernes anvendelse, ligesom der jo er tale om foreløbige bedømmelser. Når sagen siden er afsluttet, ser tingene til tider anderledes ud.

I ovennævnte skrift "Rigsadvokaten Informerer" er refereret en redegørelse fra Justitsministeriet om indvundne erfaringer med anvendelsen af retsplejelovens § 729 a, stk. 3, i praksis. Justitsministeriet anfører, hvilket tiltrædes af Rigsadvokaten, at "bestemmelserne om forsvarerens adgang til aktindsigt generelt anvendes med varsomhed og på en måde, som ikke medfører utilsigtede virkninger for varetagelsen af sigtede eller tiltalte personers forsvar i konkrete straffesager."

Efter Højesterets kendelse begærede jeg – såfremt der var afsagt dom i sagen – kopi af domsudskrift fra sagen mod B udleveret.

Jeg fik den sendt fra politimesterembedet uden yderligere diskussioner. Spørgsmålet skal efter 1/7 2004 afgøres efter den nugældende affattelse af retsplejelovens § 41 b, stk. 1, og hovedreglen er, at enhver kan få udleveret kopi af domme i straffesager, når disse ikke er endeligt afsluttet for mere end 1 år siden. Der er nogle undtagelsesregler, som altså ikke blev diskuteret i den foreliggende sag.

Af det udleverede fremgik det, at sagen mod B var afgjort i såvel byret som landsret, og at dommen i ankesagen var afsagt 14/5 2004 og var resulteret i, at B var frifundet med dommerstemmerne 3-3.

Tiltalen mod B vedrørte perioden "fra 1998 til slutningen af 2002" og omfattede mere og flere belastende overgreb end tiltalen mod A.

B var blevet dømt i byretten, men ved Vestre Landsrets dom blev B frifundet, idet de frifindende dommere anførte "Vi finder det ikke alene ved F's forklaring, der ikke på alle punkter er troværdig, godtgjort, at B er skyldig".

Det bemærkes, at såvel sagen mod B som sagen mod A bevismæssigt hovedsagelig støttedes på F's forklaringer i videooptagelser hos politiet.

Det havde måske haft i hvert fald praktisk interesse for Højesteret, hvis man før afsigelsen af kendelsen af 28/10 2004 havde fået oplyst Vestre Landsrets afgørelse i sagen mod B.

I byretssagen mod A begærede jeg herefter bevisførelse om F's troværdighed ved dokumentation af udvalgte afsnit af dommene i B's sag.

Anklagemyndigheden protesterede mod en sådan bevisførelse og henviste herunder til Højesterets kendelse af 28/10 2004 og til, at det var de samme forhold som forsvareren nu ønskede at fremlægge for retten i en anden form.

Byretten valgte i sin kendelse den mellemløsning at tillade forsvareren at dokumentere den mod B rejste tiltale samt at redegøre for landsrettens resultat.

Både forsvarer og anklager påkærede dette resultat, men domsforhandlingen fortsatte.

Under proceduren gjorde jeg herefter bl.a. gældende, at når Vestre Landsret ikke havde lagt F's forklaring til grund i sagen mod B, var der i hvert fald grundet bevis tvivl.

Byretten frifandt herefter enstemmigt A.

Byrettens dom blev ikke appelleret, og de nævnte kæremål bortfaldt.

I hvert fald fra et forsvarersynspunkt synes såvel anklagemyndighedens undladelse af at oplyse Højesteret om frifindelsen af B, Højesterets kendelse samt anklagemyndighedens protester mod at byretten i sagen mod A blev bekendt med Vestre Landsrets afgørelse i sagen mod B betænkelige.

- oo0oo -

Redaktøren er af bestyrelsen blevet bedt om at opfordre foreningens medlemmer til at indsende lignende beretninger, hvis de findes, vedr. konsekvenserne af indgreb i forsvarerens aktindsigt.

Landsforeningens Meddelelse 42/2006

Narkotika - Udvisning undladt

Straffelovens § 191, udlændingelovens § 26

T på 28 år blev idømt 3 år og 11 måneders fængsel for handel med mere end 1 kg heroin. I byretten udvist (2-1) på domsmændenes votum. Landsretten frifandt for udvisning (4-2). T var født og opvokset i Danmark med mor og søskende her. Han var britisk statsborger efter sin afdøde far, men havde ingen tilknytning til dette land.

ØL 1. afd. a.s. nr. S-332-06, 20/2 2006

T på 28 år var tiltalt for overtrædelse af straffelovens § 191 i to forhold, idet han i april/juni 2003 havde solgt ca. 1 kg heroin og ca. 170 g kokain til A, og ved i juni 2003 i forening med B at have solgt 110 g heroin til en uidentificeret mand.

I forhold 3 var T tiltalt efter straffelovens § 124 ved at være stukket af ved en fristforlængelse under varetægtsfængslingen.

T nægtede de to første forhold, men erkendte flugten.

Bevisførelsen bestod primært af teleoplysninger samt forklaringer af A og B under deres egen sag, sammenholdt med nye usandsynlige forklaringer i forbindelse med nærværende sag. T blev dømt efter anklageskriftet.

T havde to tidligere afgørelser, hvori var indeholdt lov om euforiserende stoffer - dels i 1999 betinget fængsel i 60 dage, dels i 2001 fællesstraf af fængsel i 3 måneder, heraf 2 måneder betinget. I den første var der tale om videresalg, i den anden alene besiddelse.

Senest var han i 2004 idømt 40 dage efter § 124 bl.a. for at være undvejet fra et åbent fængsel.

Byretten idømte i medfør af straffelovens § 89 en fællesstraf omfattende dommen fra 2004 på fængsel i 3 år og 11 måneder og fortsatte:

"Vedrørende spørgsmålet om udvisning bemærkes, at efter oplysningerne i udtalelsen fra Udlændingestyrelsen samt de oplysninger, der under retssagen er fremkommet fra tiltalte selv og hans kæreste, K, er han britisk statsborger, men født her i landet. Han har ingen uddannelse, men blev efter 8 års skolegang her i landet som 14-årig sendt et år til en onkel i USA. Han har haft forskelligt løst ufaglært arbejde, men ikke været i arbejde de seneste 3 år. Han blev i 2002 gift med en pakistansk kvinde, som han blev skilt fra i 2004. Ifølge tiltalte selv var der tale om et tvangsægteskab. Han er nu på 3. år kæreste med K, der er dansk statsborger af irakisk oprindelse. Hans far er død. Hans mor, der er britisk statsborger, bor her i landet. Hans 5 søskende bor her i lan-

det. Han har angiveligt ingen familie i Storbritannien og har ifølge sine egne oplysninger kun været dér på to ganske korte ferieture.

Udlændingestyrelsens udtalelse, der er tilbage fra december 2004 og baseret på en forespørgsel fra anklagemyndigheden med tilkendegivelse af, at tiltalte forventedes idømt 6-7 års fængsel, konkluderer, at Udlændingestyrelsen kan tiltræde anklagemyndighedens indstilling om, at der bør nedlægges påstand om udvisning.

To dommere finder, at påstanden om udvisning bør tages til følge. Disse dommere lægger vægt på kriminalitetens karakter sammenholdt med, at tiltalte er tidligere straffet.

Retsformanden finder ikke, at der er fuldt tilstrækkeligt grundlag for udvisning. Selvom tiltalte har flere tidligere straffedomme, har der ikke været tale om alvorlig kriminalitet, og selv den nu idømte straf findes ikke at stå i rimeligt forhold til den konsekvens for hans liv, som en udvisning vil have henset til, at han er født og opvokset her i landet, hvor han også har sin familie og kæreste gennem flere år, mens han ingen tilknytning overhovedet har til Storbritannien."

T blev herefter udvist for bestandig.

Han ankede til frifindelse for udvisning og i øvrigt til formildelse. Anklagemyndigheden påstod stadfæstelse.

Landsretten citerede i dommen hele skrivelsen fra Udlændingestyrelsen (men det væsentlige står i byrettens dom, ER).

T oplyste bl.a., at han i 2004 blev muslimsk gift med K. Hun havde haft to uprovokerede aborter, senest i december 2005. Hans farfar på over 90 år i Pakistan var nu død, og han havde ingen familie tilbage. Han kunne tale pakistansk, men ikke læse og skrive sproget. Han talte heller ikke flydende engelsk.

Resten er citat af landsrettens dom:

"Af de af byretten anførte grunde, og under hensyn til tiltaltes forstraffe for narkotikakriminalitet og undvigelse, og da straffen, der skal fastsættes efter straffelovens § 89, jf. § 88, findes passende, stadfæstes dommen for så vidt angår den idømte straf.

4 voterende udtaler:

Tiltalte er født i Danmark og har opholdt sig her i landet det meste af sit liv. Under hensyn hertil og oplysningerne om tiltaltes manglende tilknytning trods statsborgerskab til Storbritannien findes der efter en proportionalitetsafvejning jf. EMRK art. 8 ikke, uanset kriminalitetens art og tiltaltes forstraffe for narkotikakriminalitet, fuldt tilstrækkelig grundlag for at tage udvisningspåstanden til følge.

2 voterende finder af de af byrettens flertal anførte grunde, at tiltalte skal udvises.

Der træffes vedrørende påstanden om udvisning afgørelse efter stemmeflertallet, således at tiltalte frifindes for udvisningspåstanden.

Med denne ændring stadfæstes dommen."

Landsforeningens Meddelelse 43/2006

Erstatning for uberettiget varetægtsfængsling - Egen skyld - Politirapporter - Dobbelt takst

Retsplejelovens § 1018 a

E blev frifundet for kvalificeret brandstiftelse og krævede erstatning. Han havde for at skjule dårlig læsefærdighed foregivet at have læst og forstået indholdet af de politirapporter, der blev optaget, og prøvet at udfylde et hukommelsestomrum på et par timer omkring gerningstidspunktet. I byretten var der dissens for at nedsætte kravet med 2/3 på grund af egen skyld, mens de to øvrige imødekom kravet fuldt ud, da politiet på baggrund af hans personlige fremtræden måtte være klar over, at man skulle være forsigtig i efterforskningen.

I landsretten var der enighed om at konstatere, at en efterprøvelse af de oplysninger, E gennem hele sagsforløbet havde afgivet om sin færden, på et tidligt tidspunkt under efterforskningen kunne have ført til, at politiet - som byretten senere gjorde det - havde konstateret, at oplysningerne om tidsforløbet talte imod, at E var gerningsmand til brandstiftelsen.

E skulle således have fuld erstatning, der på grund af sigtelsens alvor var forhøjet med 100 % til kr. 270.800.

VL 10. afd. a.s. S-3178-05, 19/4 2006

E blev i april 2004 frifundet for forsøg på kvalificeret brandstiftelse i Esbjerg i en beboelsesejendom, hvor beboerne kunne have været udsat for overhængende livsfare, fordi der var gasflasker i et af loftsrummene.

Det fremgik af en mentalerklæring, at han var begavet svarende til den nedre del af normalområdet.

Retten lagde under straffesagen til grund, at han for at skjule meget dårlig læsefærdighed havde foregivet at have læst og forstået indholdet af de politirapporter, som han havde godkendt og underskrevet, selv om dette ikke var tilfældet.

E havde prøvet at udfylde et hukommelsestomrum på et par timer omkring gernings-tidspunktet med ting, som han efterfølgende mente at være kommet i tanke om, men retten måtte tilsidesætte dele af forklaringen som ikke mulig i forhold til de øvrige fremkomne oplysninger i sagen.

Det ville således ikke være muligt ud fra det fastlagte tidsforløb for E at nå at påsætte branden, hvortil kom, at der ikke var tekniske beviser, hvorfor E blev frifundet. E havde været frihedsberøvet fra 24/9 2003 - 29/4 2004 og med dobbelt takst på grund af sigtelsens/tiltalens alvorlighed udgjorde kravet kr. 270.800. Anklagemyndigheden påstod frifindelse på grund af egen skyld.

E havde ikke haft arbejde, inden han blev frifundet. Han forklarede bl.a., at politimanden spurgte om noget, og så skrev han noget ned. Det var først, da han havde advokat med ved afhøringen, at politiet skrev det, som han forklarede.

Han havde indtil domsforhandlingen glemt, at han havde set O sætte ild i en container. Det kunne han ikke huske i grundlovsforhøret. Han fortalte det heller ikke til politiet, idet han havde fået at vide, at når han anmeldte noget til dem, og når det var en udlænding, betød det ikke noget, at vedkommende begik noget ulovligt.

E's advokat henviste særligt til, at politiet havde videobånd fra en benzintank, der, hvis man havde gennemset det hele, ville have vist, at det tidsmæssigt ikke ville være muligt for E at påsætte branden. Politiet burde have udvist forsigtighed med hensyn til E's forklaringer, idet de kendte hans personlige forhold.

Byretten udtalte:

"To dommere udtaler:

Da politiet på et tidligt tidspunkt under sagen kom i besiddelse af et videobånd fra statoil-tanken, hvoraf der fremgik to tidspunkter, hvor erstatningssøgende var inde i servicebutikken, og politiet på baggrund af det seneste tidspunkt for hans tilstedeværelse på tankstationen, sammenholdt med de oplysninger om, at erstatningssøgende derefter skulle forlade tankstationen gående trækkende med en punkteret cykel til opgangen på U-vej før han kunne påsætte en brand og derefter være i slagsmål før det tidspunkt, hvor alarmen indløb, måtte politiet allerede på det tidspunkt være kommet frem til, at erstatningssøgende ikke kunne være gerningsmanden, hvilket retten senere kom frem til på det samme grundlag.

De to dommere finder ikke, at erstatningssøgendes erstatning skal nedsættes i medfør af retsplejelovens § 1018a, stk. 3, uanset erstatningssøgendes forklaringer til politiet under sagen og hans fortielse af, at han ikke kunne læse, da politiet på baggrund af hans personlige fremtræden måtte være klar over, at man skulle være særlig forsigtig i efterforskningen ved blandt andet afhøring af ham.

De to dommere finder, at erstatningssøgendes krav skal tages fuldt ud til følge i medfør af retsplejelovens § 1018a, stk. 1.

En dommer udtaler:

Denne dommer finder også, at erstatningssøgende har krav på erstatning i medfør af retsplejelovens § 1018a, stk. 1, men at den delvis må nedsættes på grund af erstatningssøgendes egen skyld. Erstatningen kan fastsættes skønsmæssigt til ca. 1/3, således at den bliver 180.600 kr. med tillæg af advokatomkostninger.

Denne dommer finder, at erstatningssøgende ved sin adfærd under sagen, hvorunder han blandt andet afgav utroværdige forklaringer og direkte undlod at oplyse, at han ikke var enig i indholdet af de politirapporter, som han med sin underskrift godkendte hos politiet, selv bærer en del af ansvaret for varigheden af frihedsberøvelsen.

Der afsiges dom efter stemmeflertallet.

T h i k e n d e s f o r r e t:

Statskassen skal inden 14 dage betale E 270.800 kr. med tillæg af procesrente fra dommen.

Statskassen betaler sagens omkostninger."

Anklagemyndigheden ankede til frifindelse. E påstod stadfæstelse. Der var ingen diskussion om størrelsen af kravet.

E forklarede bl.a., at han fortsat ikke havde fået arbejde. Det gik ikke godt med at læse. Han var stadig plaget af black-out og manglende korttidshukommelse.

Landsrettens begrundelse og resultat:

"E er ved endelig dom frifundet for tiltalen for overtrædelse af straffelovens § 180, som havde givet anledning til frihedsberøvelse indtil dommens afsigelse. Som udgangspunkt har E derfor krav på erstatning for uforskyldt frihedsberøvelse, jf. retsplejelovens § 1018 a, stk. 1. Denne frihedsberøvelse varede i ca. 7 måneder, og den sædvanlige erstatning herfor udgør det krævede beløb på 270.800 kr.

Det fremgår af rapportmaterialet fra straffesagen, at politiet den 24. september 2003 mellem kl. 2.39 og kl. 3.17 på brandstedet afhørte O, som forklarede om håndgemængt med en person, som slog hovedet. Da politiet samme dag kl. 9.50 indfandt sig på E's bopæl, var politiet af den opfattelse, at E var gerningsmand til brandstiftelsen. E blev anholdt på sin mors bopæl samme dag kl. 11.10, sigtet for forholdet og afhørt på politigården i tidsrummet kl. 11.40 - 13.04. Herunder forklarede E blandt andet, at han om natten havde været nede på tankstationen, hvor han fik pumpet en cykelslange, hvorefter han trak sin cykel hjem, og at han, da han sad i sin lejlighed, blev bange for røg og gik hjem til sin mor. Efter afhøringen blev E kørt til retsmedicinsk lægeundersøgelse og herefter indsat i arresten. Da han næste dag den 25. september 2003 kl. 8.45 blev fremstillet i grundlovsforhør, nægtede han sig skyldig og afgav forklaring. Han forklarede blandt andet, at han ikke huskede nærmere om hændelsesforløbet om natten, fordi der var hul i hans hukommelse, og at han mente, at han havde fået læsionen i ansigtet ved at falde og slå sig på en kantsten. Han blev foreholdt passager fra sin rapportforklaring og forklarede hertil, at han vedstod denne, men at han ikke vidste, hvad "det slemme" var, og at det var den afhørende betjent, som fandt på udtrykket.

Under senere afhøringer i sagen kunne E efterhånden huske flere detaljer fra den pågældende nat.

Efter en vurdering af E's forklaringer under sagen og situationen, som det må have taget sig ud for ham, da han blev anholdt, er der ikke grundlag for at fastslå, at E bevidst har forsøgt at vildlede politiet. Derimod er det på baggrund af hændelsesforløbet den pågældende nat og efterfølgende dag sammenholdt med de personlige oplysninger om E nærliggende at antage, at manglerne ved E's første forklaringer kan have været udslag af forvirring og frygt, fremkaldt af situationen.

En efterprøvelse af de oplysninger, E gennem hele sagsforløbet har afgivet om sit besøg på tankstationen om natten, kunne på et tidligt tidspunkt under efterforskningen have ført til, at politiet havde konstateret - som byretten senere gjorde det - at oplysningerne om tidsforløbet talte imod, at E var gerningsmand til brandstiftelsen.

Efter en samlet vurdering af de ovenfor nævnte omstændigheder finder landsretten, at der ikke er grundlag for at fastslå, at E selv har givet anledning til frihedsberøvelsen på en sådan måde, at erstatning i medfør af retsplejelovens § 1018 a, stk. 3, skal nægtes eller nedsættes.

Landsretten stadfæster derfor dommen."

- oo0oo -

Redaktøren tilføjer, at hvis det går lidt for "nemt" under en politiafhøring, kan der være grund til at erindre om, at politiet selv kan og bør foranledige, at der tilkaldes forsvarer under afhøring af personer, der forekommer handicappede.

Landsforeningens Meddelelse 44/2006

Beviser - Videoafhøringer - Formregler - Kære under domsforhandling

RPL § 745 e, § 877 a og § 968

Dagen inden T blev sigtet og afhørt, havde man afhørt et barn til video i en sædelighedssag. Han gennemså i forbindelse med afhøringen videoen, uden at der var forsvarer til stede.

Da det ikke fremgik af rapporten, at T - der var 17 år - var vejledt om sin ret til med forsvareren at gennemse videoen og de retlige konsekvenser, afslog både byretten under domsforhandling og landsretten i en kæresag, at videoafhøringen kunne anvendes som bevis under domsforhandlingen.

VL 6. afd. S-0539-06, 25/4 2006

Under domsforhandlingen i en sædelighedssag bemærkede retsformanden, at spørgsmålet om, hvorvidt videoafhøring af et barn kunne tillades afspillet, i medfør af RPL § 877 a skulle afgøres, før den øvrige bevisførelse blev gennemført.

Optagelsen var sket i marts 2004. Dagen efter blev T sigtet og afhørt. Renskriften skete i maj 2004. Der var siden skiftet forsvarer.

T forklarede bl.a., at han i forbindelse med afhøringen så videofilmen. Politimanden sagde, at han ikke behøvede at se sidste del af filmen, fordi den ikke var relevant. Han fik ikke noget at vide om, at han kunne gennemse videoen med sin forsvarer, hvis han ville, eller hvad formålet var med, at han i det hele taget så den, herunder muligheden for at begære genafhøring. Han havde aldrig talt med sin daværende forsvarer om sagen. En måned efter fremsatte han begæring om beskikkelse af ny forsvarer.

Den afhørende kriminalassistent K bekræftede, at han havde forestået afhøringen af barnet under tilstedeværelse i monitorrummet bl.a. af bistandsadvokat og T's daværende forsvarer, som samme dag fik udleveret et videobånd. Da T fremsatte begæring om forsvarerskifte, var videobåndet blevet væk for den daværende forsvarer, og en ny kopi blev fremstillet formentlig i september 2004.

T var blevet tilbudt forsvarer under afhøringen i marts 2004, men ønskede ikke dette. Vidnet havde forklaret, at båndet var optaget, og afhøringen var sket i overværelse af forsvareren. Vidnet fortalte også T, at båndet skulle benyttes som bevis under domsforhandlingen. Vidnet huskede ikke at have oplyst T om, at han kunne begære genafhøring af barnet, og fristen for dette.

Efter parternes procedure afsagde byretten følgende

K E N D E L S E:

"Den omhandlede video må anses for anklagemyndighedens væsentligste og afgørende bevis i sagen, og tiltaltes mulighed for straks at begære en kontraafhøring af vidnet er derfor af afgørende betydning for hans forsvar. De nærmere regler for anklagemyndighedens tilvejebringelse af beviset fremgår af retsplejelovens § 745 e, der af Rigsadvokaten er suppleret med anvisninger, bl.a. om vejledningen af en sigtet, jf. RM. 2/2003, særlig pkt. 9 - 11.

Det fremgår ikke af de politirapporter, der er udfærdiget i forbindelse med afhøringer af tiltalte, og det må efter bevisførelsen herom anses for usikkert, om tiltalte - der var 17 år - er vejledt om sin ret til med forsvareren at gennemse videooptagelsen af vidnet (.. barnets ..) forklaring, og om han er oplyst om at den skulle anvendes som bevis under domsforhandlingen i stedet for en afhøring af vidnet. Det er endvidere ubestridt af anklagemyndigheden, at tiltalte ikke har fået oplysning om sin mulighed for at begære en genafhøring af vidnet, samt fristerne herfor.

Retten finder allerede på denne baggrund at der er sket tilsidesættelse af så væsentlige garantier for sigtedes retssikkerhed at videoen ikke kan tillades anvendt som bevis i sagen. Det findes i denne forbindelse uden betydning for afgørelsen, hvorvidt tiltaltes forsvarere straks burde have rejst spørgsmålet om genafhøring for tiltalte.

Thi bestemmes:

Videoafhøringen af vidnet (.. barnet ..) tillades ikke afspillet under denne domsforhandling."

Anklagemyndigheden kærede kendelsen, og retten bestemte efter bevisets karakter og hensynet til to-instansprincippet, at kæremålet blev tillagt opsættende virkning, jfr. RPL § 969, stk. 2.

Under kæremålet gentog parterne deres påstande om henholdsvis tilladelse/afvisning af det pågældende bevis. Efter at have fastslået, at T var blevet afhørt uden forsvarer og derfor alene havde gennemset videooptagelsen, udtalte landsretten:

"Som det fremgår af retsplejelovens § 745 e, stk. 2, er den ret, som den mistænkte eller sigtede har til at få adgang til at gennemse videooptagelsen af politiets afhøring af et barn, en ret til at få adgang til at gennemse optagelsen sammen med den pågældendes forsvarer. Uanset om den mistænkte eller sigtede i forbindelse med afhøring ikke har ønsket forsvareren til stede, påhviler det derfor politiet at underrette hans forsvarer, når den mistænkte eller sigtede ønsker at gennemse videooptagelsen, således at gennemsynet kan ske sammen med forsvareren snarest muligt.

Da dette ikke er sket, er kravet i retsplejelovens § 745 e, stk. 2, 2. pkt. ikke opfyldt.

Det bemærkes herved, at § 745 e blev indsat i retsplejeloven ved lov nr. 228 af 2. april 2003. Det må på grundlag af bemærkningerne til lovforslaget (Folketingstidende 2002-03 tillæg A, side 2638) antages, at udgangspunktet om, at den mistænkte eller sigtedes gennemsyn af videooptagelsen sker hos politiet, som også anført i pkt. 9.1. i Rigsadvokatens Meddelelse nr. 2/2003 af 27. juni 2003 om blandt andet videoafhøring af børn i sædelighedssager, kan fraviges, hvis det ved en erklæring fra forsvareren over for politiet dokumenteres, at den pågældende hos forsvareren har gennemset forsvarerens kopi af videooptagelsen. Der er imidlertid i denne sag, uanset om politiet, som oplyst, i sin tid har udleveret en kopi af videooptagelsen til den daværende forsvarer, ikke oplysninger om, at T hos forsvareren har gennemset optagelsen.

Efter retsplejelovens § 877 a kan politiets afhøring af et barn, når den er optaget på video, benyttes som bevis under domsforhandlingen. Det hedder herom i bemærkningerne til det nævnte lovforslag (folketingstidende 2002-03, tillæg A, side 2639) blandt andet:

" ...

Da anvendelse af videoafhøringer som bevis under domsforhandlingen - som erstatning for barnets afgivelse af vidneforklaring for den dømmende ret - er en fravigelse af princippet om umiddelbar bevistførelse, forudsættes det, at fremgangsmåden i den foreslåede § 745 a (nu § 745 e), er fulgt i forbindelse med videoafhøringen.

Er der sket en tilsidesættelse af de grundlæggende betingelser i den foreslåede § 745 a, bør videoafhøringen som altovervejende udgangspunkt ikke anvendes som bevismiddel under domsforhandlingen. Hvis der ikke har været en forsvarer for den mistænkte/sigtede til stede under videoafhøringen af barnet, eller den mistænkte/sigtede ikke har haft adgang til at gennemse videoafhøringen, bør videoafhøringen således som altovervejende udgangspunkt ikke anvendes.

..."

Som det fremgår af bemærkningerne, er de grundlæggende betingelser i retsplejelovens § 745 e fastsat for at tilgodese den mistænkte eller sigtedes retssikkerhed. Det er, når der ikke senere bliver lejlighed for forsvareren til at afhøre barnet, af særlig vigtighed for den mistænkte eller sigtede, at der er adgang for ham til sammen med sin forsvarer at gennemse videoptagelsen, således at de i samråd kan tage stilling til, om begæring om genafhøring skal fremsættes, jf. retsplejelovens § 745 e, stk. 2, 3. pkt., og således at begæringen kan fremsættes så hurtigt, at eventuel genafhøring, der af hensyn til barnet skal ske snarest muligt, ikke af denne grund må nægtes.

På den baggrund tiltrædes det, at videoafhøringen af (... barnet ..) ikke tillades afspillet under domsforhandlingen.

T h i b e s t e m m e s:

Byrettens kendelse stadfæstes."

Landsforeningens Meddelelse 45/2006

Sædelighedsforbrydelser - Samleje med retarderet kvinde - Forsøg - Erstatning

Straffelovens § 218, Erstatningsansvarsloven § 26

T var tiltalt for forsøg på voldtægt, men blev dømt for forsøg på § 218, ved i forbindelse med madudbringning til pensionister at have forsøgt at tiltvinge sig samleje med den stærkt demente K. I byretten takseret til 1 års fængsel og erstatning med kr. 15.000. Landsretten nedsatte straffen til 10 måneder, men fandt ikke grundlag for at gøre den betinget.

ØL 22. afd. a.s. S-196-06, 23/6 2006

T på 52 år var tiltalt for forsøg på voldtægt, subsidiært § 218, ved i marts 2005 at forsøge at tiltvinge sig samleje med K, der var stærkt dement, idet han tog hendes trusser af, ligesom han aftog sit eget tøj. Samlejet mislykkedes, da der kom en person ind i lejligheden.

T var i forhold 2 tiltalt for lov om euforiserende stoffer ved at have besiddet 13 g hash til eget brug.

Der var påstand om fængselsstraf. T påstod frifindelse i forhold 1. K's advokat påstod godtgørelse med kr. 50.000. T bestred både pligten og størrelsen.

T havde i grundlovsforhør bl.a. forklaret, at han som ansat i et privat firma bragte kommunens mad ud til pensionister. Han var klar over, at K var senil. Hun foreslog ham ofte at få en kop kaffe, hvilket han tidligere havde afslået, men denne gang aftalte de, at han skulle komme igen ved 20. - 21. tiden, hvor han låste sig ind med kommunens nøgle. Her viste det sig, at K var på vej i seng, og hun bad ham hjælpe hende i seng. Han hævdede at have beholdt sit eget tøj på, da en hjemmehjælper ankom. Under domsforhandlingen var der diskussion om, hvilken seng han havde siddet på. Han havde ikke bemærket nogle trusser.

Hashforholdet blev erkendt.

Hjemmehjælperen H forklarede bl.a., at T var nøgen. T trak en dyne hen over K. Efter H's opfattelse havde hun afbrudt et samleje og var nede i bilen for at se, om der boede andre på adressen. Da hun kom tilbage til lejligheden, konstaterede hun, at K var uden tøj på underkroppen. Hun genkendte T som manden i lejligheden.

Kollegaen bekræftede den sidste del af H's forklaring, fra de mødtes nede på gaden.

Det fremgik af andre vidneforklaringer, at K var stærkt dement. Der var diverse kriminaltekniske erklæringer fra K's lejlighed.

T havde en dom fra 2004 for § 260, jfr. § 21, med 14 dages betinget fængsel, angiveligt trusler vedr. et løntilgodehavende. Han havde været mentalundersøgt og var ikke sindssyg. Det kunne ikke udelukkes, at han var omfattet af straffelovens § 69, men man kunne ikke pege på andre foranstaltninger end straf.

Han var ikke egnet eller motiveret for sexologisk behandling. Han havde været frihedsberøvet lidt over 2 måneder.

Retten forkastede T's forklaring om, at han havde været påklædt, og ud fra, hvorledes K blev fundet med blottet underkrop, med bøjede og let adskilte ben og dynen i fodenden, fandt retten at kunne lægge til grund, at T havde forsøgt at opnå et samleje, men ikke med trusler eller vold, derimod omfattet af § 218, jfr. § 21.

Straffen blev udmålt til 1 år på grund af forholdets grovhed, herunder at T havde udnyttet sin stilling som madudbringer.

Erstatning blev fastsat til kr. 15.000.

T ankede til formildelse, navnlig således, at straffen blev gjort betinget, evt. med vilkår om samfundstjeneste. Anklagemyndigheden påstod skærpelse.

T gav ikke møde under domsforhandlingen.

Landsretten udtalte:

"Straffen nedsættes til fængsel i 10 måneder.

Der findes af de grunde, byretten har anført, ikke grundlag for at gøre straffen betinget, heller ikke med vilkår om samfundstjeneste.

I øvrigt stadfæstes dommen."

Landsforeningens Meddelelse 46/2006

Færdselssag - Langvarig sagsbehandling

Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, art. 6, straffelovens § 252

T blev ved anklageskrift af november 2005 tiltalt for færdselsforseelser begået i februar 2004, herunder at have udsat en politibetjent for fare. Han blev straffet med bøde og 5 måneders fængsel, som hverken byretten eller landsretten fandt anledning

til at gøre betinget. Landsretten tilføjede, at sagen havde beroet på behandling i Politiklagenævnet. Frakendelsen blev forhøjet fra 3 til 5 år.

ØL 9. afd. nr. S-640-06, 28/6 2006

T på 25 år var ved anklageskrift af november 2005 tiltalt bl.a. for overtrædelse af straffelovens § 252, spirituskørsel efter færdselslovens § 53, samt en lang række yderligere færdselslovsbestemmelser, jfr. tillige straffelovens § 89, ved i februar om natten at have forvoldt nærliggende fare for andres liv ved at

- a) have talt i mobiltelefon og undladt at standse for udrykningssignaler
- b) kørt frem mod rødt i kryds
- c) overskredet spærrelinier i kurve og kørt med for høj hastighed
- d) kørt med 150 km/t, hvor 80 km/t var tilladt
- e) placeret sig i gal vognbane til nedkørsel til motorvej. Efter at politiet havde påkørt hans køretøj og holdt fast i passageren gennem den åbne vognvær, accelererede T bilen med hjulspind, hvorved politibetjenten mistede grebet og udsattes for fare
- f) foretog vending hen over midterrabatten fra sydgående til nordgående retning
- g) foretog ny vending og kørte nu mod færdselsretningen med en hastighed på 80 km/t, hvorved føreren af en ukendt modkørende bil udsattes for fare og måtte foretage kraftig opbremsning, hvorefter T på ny foretog kørebaneskift
- h) kørt med 100 - 120 km/t, hvor højeste tilladte hastighed var 80 km/t, og skiftet vognbane for at spærre for patruljens forbikørsel, hvorefter han efter en rundkørsel, hvor oversigt var begrænset, svingede til venstre over spærrelinierne ca. 20 m foran en modkørende lastbil, hvorved dennes fører blev udsat for fare
- i) kørt ad cykelsti over en strækning på 150 m
- j) påkørt buske og et træ i midterøen på en rundkørsel, hvorved han mistede herredømmet over køretøjet og kørte op over cykelsti og fortov
- k) ført bilen uden at have erhvervet kørekort.

I forhold 2 var T tiltalt for uforsvarlig kørsel i august 2005, hvorved en venstresvingende bil måtte bremse op.

Der var påstand om straf og ubetinget frakendelse i 6 år fra juni 2009.

T erkendte det faktiske vedr. de forskellige bestemmelser i færdselsloven, men bestred, at han havde udsat andre for nærliggende fare, ligesom han påstod frifindelse for overtrædelse af straffelovens § 252.

Div. politifolk afgav forklaring.

T havde i forhold 1 kørt med en promille på mindst 1.31.

Han var tidligere straffet:

2000 Bøde for uforsvarlig kørsel. Frakendelse i 1 år.

2003 Bødevedtagelse for spirituskørsel. Frakendelse 6 måneder.

2004 Betinget dom og bøde. I princippet samfundstjeneste. Denne måtte anses som maj afviklet, idet begæring om afsoning i anledning af vilkårsovertrædelse blev indgivet efter udløbet af længstetiden. Frakendelse i 5 år med udløb i 2009.

Retten fandt T skyldig efter anklageskriftet og fastsatte straffen til bøde på kr. 20.000 med forvandlingsstraf af fængsel i 10 dage. Fængselsstraf på 5 måneder, hvortil retten bemærkede:

"Uanset at der er forløbet næsten 2 år fra forhold 1 blev begået, findes der ikke grundlag for at gøre straffen betinget, hverken helt eller delvist."

Endelig frakendelse i yderligere 3 år fra juni 2009.

T ankede til formildelse, for så vidt angik fængselsstraffen, idet sagen havde ligget død fra april 2004 til november 2005.

Anklagemyndigheden nedlagde påstand om skærpelse, navnlig således at fængselsstraffen forhøjedes, og frakendelsestiden blev forlænget, men at bødestrafen blev nedsat til kr. 17.500.

Landsretten noterede, at T havde en yderligere bødevedtagelse fra 1998 for bl.a. spirituskørsel med betinget frakendelse i 3 år og en bøde fra 2001 for at have kørt i frakendelsestiden.

Det fremgik af sagen, at Politimesteren i Helsingør i april 2004 indberettede til Statsadvokaten for Sjælland, at politiet for at standse T's kørsel to gange forsætligt påkørte hans bil.

Statsadvokatens redegørelse blev sendt til Politiklagenævnet i april 2005, hvor den blev behandlet en måned efter. Påkørslerne havde været nødvendige og forsvarlige, hvorefter Statsadvokaten i juli 2005 besluttede at indstille efterforskningen i sagen.

Landsretten bemærkede:

"Således som tiltaltes forstraffe nu er oplyst, findes overtrædelsen af færdselslovens § 117 a, stk. 1, jfr. tidligere § 117, stk. 6, isoleret set ikke at kunne afgøres med bøde.

4 voterende finder ikke fuldt tilstrækkeligt grundlag for at forhøje fængselsstraffen.

2 voterende finder at den af tiltalte forskyldte fængselsstraf skal forhøjes til 6 måneder.

Bødestraffen nedsættes til 17.500 kr., subsidiært fængsel i 10 dage.

Landsretten finder ikke grundlag for at gøre straffen betinget.

Forsvareren har gjort gældende, at sagen uden grund har ligget død i tiden 1. april 2004 til 16. november 2005, og at dette er en krænkelse af tiltaltes ret efter EMRK om hurtig sagsbehandling.

Efter det oplyste om Politiklagenævnsbehandlingen er der ikke grundlag for at anse EMRK for krænket.

Med hensyn til frakendelsestiden stemmer 5 voterende for at fastsætte den til 5 år fra den 9. juni 2009 og 1 voterende for at stadfæste byrettens bestemmelse af frakendelsestiden.

Straffen findes passende."

- oo0oo -

T kom til at betale sagens omkostninger for landsretten.

Forsvareren tilføjer:

"Dommene taler for sig selv, men jeg kan tilføje, at det måske er mindre logisk, at en intern undersøgelse af politiets adfærd giver baggrund for ikke at behandle straffesagen."

Udvisning - Påstande, der dukker op i sidste øjeblik

Retsplejelovens § 833

I en voldssag havde anklagemyndigheden i anklageskriftet taget forbehold om at nedlægge påstand om udvisning. En sådan tilkendegivelse blev faxet til forsvarerne om eftermiddagen dagen før domsforhandlingen, men ikke forkyndt for de tiltalte. Efter forsvarernes og de tiltaltes protest blev udvisningen ikke behandlet under sagen.

Københavns Byret SS 10. 17844/06, 5/7 2006

I forbindelse med oplæsning af anklageskriftet bemærkede anklageren, at der var taget forbehold om nedlæggelse af påstand om udvisning over for de tiltalte, og at anklagemyndigheden ønskede at nedlægge påstand herom.

De beskikkede forsvarere protesterede imod, at spørgsmålet om udvisning behandlede under sagen, da tilkendegivelse om udvisning ikke var forkyndt for de tiltalte.

Under en pause i domsforhandlingen afsagde domsmandsretten følgende

K E N D E L S E

"Da påstanden om udvisning ikke er forkyndt for de tiltalte forud for domsforhandlingen, må udgangspunktet antages at være, at spørgsmålet om udvisning alene kan behandles under sagen med de tiltaltes samtykke, jf. princippet i retsplejelovens § 927, jf. § 833, stk. 2.

Da spørgsmålets behandling indebærer bevisførelse og argumentation fra forsvarers side, og da domsforhandlingen ventes afsluttet i morgen, finder retten ikke grundlag for at lade tilkendegivelsen forkynde og spørgsmålet behandle efter princippet i retsplejelovens § 833, stk. 1.

Den omstændighed, at anklagemyndigheden i anklageskriftet har taget forbehold om at nedlægge påstand om udvisning, kan herefter alene føre til, at anklagemyndigheden ikke vil være afskåret fra at få spørgsmålet prøvet under en særskilt sag.

T hi bestemmes:

Forsvarets protest mod, at spørgsmålet om udvisning behandles under sagen, tages til følge."

Se også Lf.Medd. 29/2005.

Landsforeningens Meddelelse 48/2006

Vold - Trafik - Trusler

Straffelovens § 62, § 244 og § 266

Samfundstjeneste i 60 timer for trafikvold med greb om halsen og trusler på grund af personligt gode forhold, risiko for at miste læreplads, og at T tydeligt var meget berørt af, hvad han havde gjort.

Retten i Rødovre S 542/2006, 6/7 2006

T på 23 år var tiltalt for overtrædelse af straffelovens § 244 og § 266, ved i marts på en parkeringsplads ved Rødovre Centrum at have tildelt A et skub mod skulderen og med begge hænder at have grebet fat om A's hals og klemt til og efterfølgende at have kastet A ned på jorden, hvorefter T løftede sin hånd i en truende bevægelse mod A samtidig med, at han udtalte: "Jeg slår dig kraftedeme ihjel" eller lignende.

T erkendte § 244, men kun ved at have taget A i jakken og væltet ham om på jorden. I øvrigt nægtede han sig skyldig.

T forklarede bl.a., at han sammen med sin kæreste K blev overhalet af A indenom, da han skulle køre op ad rampen til parkeringspladsen. Han måtte blokere bremserne for ikke at smadre K's bil. Han stillede bilen bag A og spurgte, hvordan det var, han kørte. A valgte at overhøre ham og gav ham et lille skub på skulderen.

T blev mere sur, og de sagde en masse ting til hinanden. Han havde fat i mandens jakke og lagde ham ned. Kæresten blandede sig, hvorefter T slap sit tag i manden.

A havde opfattet det, som at T kørte uden om ham. Efter A havde parkeret, kom T som et missil hen mod ham. Vidnet sagde ingenting, da han er 75 % invalid med rygproblemer og knæprotese. T sagde: "skal du skubbe til mig", og pludselig greb T ham om halsen og kastede ham rundt og ned på jorden og fremkom med de i anklageskriftet citerede udtalelser. En kvinde stoppede herefter T.

K støttede T's forklaring om A's bilmanøvre, og at T havde holdt i jakken. Hun blev i bilen og ville ikke blande sig, men steg ud, da hun ikke mere så de to. Nu lå A på jorden. Hun havde ikke hørt trusler.

Der var indhentet en personundersøgelse.

T var meget glad for sin læreplads og bange for at miste den. Hans uligevægtighed på gerningstidspunktet skyldtes, at han havde kæresteproblemer.

Der var politiattest vedr. A's skader (ikke gengivet i dommen).

Rettens bemærkninger:

"Retten lægger til grund, at baggrunden for det, der skete, var, at A kørte ind foran tiltalte, da denne skulle svinge op ad rampen til parkeringspladsen ved Rødovre Centrum, og tiltalte måtte blokere bremsen for at undgå påkørsel.

Tiltalte eksploderede og overfusede A og greb ham om halsen og væltede ham omkuld. At tiltalte tog A om halsen og ikke kun i jakken, som tiltalte husker det, er bevist ved fundene i lægeerklæringen, der ikke kan forklares alene, som tiltalte gør det. Retten finder det ubetænkeligt at lægge til grund i overensstemmelse med A's forklaring, at tiltalte i sin ophidselse også har sagt, at han ville slå A ihjel.

Tiltaltes kæreste greb ind, og episoden stoppede.

På den anførte baggrund har tiltalte overtrådt straffelovens § 244 og § 266, og straffen fastsættes til fængsel i 50 dage.

Straffen skal dog ikke fuldbyrdes, hvis tiltalte overholder de betingelser, som er angivet nedenfor, jf. straffelovens § 62 og § 63, jf. § 56, stk. 2.

Tiltalte har erklæret sig villig til at udføre samfundstjeneste og må efter Kriminalforsorgens erklæring anses for egnet hertil. Tiltalte skal udføre samfundstjeneste i 60 timer, jf. straffelovens § 62. Samfundstjenesten skal udføres inden for en periode på 6 måneder fra endelig dom (længstetid), jf. straffelovens § 63, stk. 1.

Retten bemærker, at vold affødt af trafiksituationer som helt overvejende udgangspunkt bør straffes med ubetinget fængsel. Retten har imidlertid undtagelsesvis fundet det forsvarligt at afgøre den foreliggende sag med dom til samfundstjeneste og har i den forbindelse lagt vægt på tiltaltes gode personlige forhold, på at han i tilfælde af en ubetinget straf kunne risikere at miste sin læreplads, samt endeligt på, at tiltalte tydeligt er meget berørt af, hvad han har gjort."

Prøvetiden for dommen udgjorde 1 år.

Frihedsberøvelse af børn under 15 år

Retsplejelovens § 821 a

Som led i en lovændring i 2004 blev der givet hjemmel til, at politiet under nærmere angivne regler kan frihedsberøve børn under 15 år. Rigsadvokaten har fulgt op på praksis efter ændringen. Hele redegørelsen kan læses på www.rigsadvokaten.dk.

Rigsadvokaten informerer nr. 19/2006, 14/7 2006

Rigsadvokaten har udsendt en redegørelse om praksis om tilbageholdelse og enerumsanbringelse af børn under den kriminelle lavalder efter ændringen af retsplejeloven i 2004.

Rigsadvokaten har vedr. perioden fra 1/7 2004 til 30/6 2005 modtaget 146 indberetninger om tilbageholdelse af efterforskningsmæssige hensyn i mere end 6 timer og om enerumsanbringelse af børn under 15 år. Der er store udsving i anvendelsen, f.eks.:

	Tilbageholdelse i mere end 6 timer	Tilbageholdelse i mere end 6 timer med enerumsanbringelse	Enerumsanbringelse uden længerevarende tilbageholdelse
København	5	10	9
Roskilde	0	5	26
Århus	0	0	5
Aalborg	0	0	9

Den aldersmæssige fordeling er som følger:

11-årige	2
12-årige	7
13-årige	34
14-årige	103

Hovedparten af indberetningerne drejer sig om tyveri, røveri og brugstyveri - i alt 125 af de 146 indberetninger.

I alt 44 tilbageholdelser har været udstrakt over 6 timer, særligt hvis der har været flere mistænkte, eller tilbageholdelserne er sket uden for normal arbejdstid.

Der har været foretaget 134 enerumsanbringelser. Rigsadvokaten finder anledning til at påpege, at da enerumsanbringelse af sikkerhedsmæssige grunde forudsætter, at barnet opfører sig ustyrligt eller voldeligt, henleder han politimestrenes opmærksomhed på, at enerumsanbringelse alene af ressourcemæssige grunde skal undgås, f.eks. ved tilkaldelse af yderligere personale.

Med hensyn til enerumsanbringelse af efterforskningsmæssige grunde konstaterer Rigsadvokaten, at praksis ikke altid er i overensstemmelse med det, der var forudsat ved gennemførelse af reglerne, idet efterforskningen ikke altid retter sig mod alvorlig personfarlig kriminalitet, hvorfor Rigsadvokaten må indskærpe, at enerumsanbringelse af børn under den kriminelle lavalder af hensyn til efterforskningen kun bør finde sted undtagelsesvist, og kun når der er tale om alvorlig personfarlig kriminalitet.

Ved gennemgang af indberetningerne er der i 21 tilfælde konstateret en overskridelse af 6-timers fristen i RPL § 821 a, stk. 4, for enerumsanbringelse af børn under den kriminelle lavalder.

København har 6 af sådanne sager, fortrinsvis med udenlandske mindreårige lomme-tyve uden identifikationspapirer.

Roskilde 4, hvoraf én på 14 timer og 20 minutter og én på 10 timer og 58 minutter.

Rigsadvokaten finder anledning til at indskærpe, at 6-timers fristen skal overholdes, herunder at udtagelse af enerum ikke medfører, at 6-timers fristen løber forfra, men at det er den samlede anbringelse, der ikke må overstige 6 timer.

Rigsadvokaten konkluderer bl.a., at der fortsat er behov for at følge området.

- oo0oo -

Landsforeningens hørings svar er gengivet i Lf.Medd. 2003, side 281f.

Landsforeningens Meddelelse 50/2006

Varetægtsfængsling - Gentagelsesfare

Retsplejelovens § 762

T blev i grundlovsforhør i august 2005 sigtet for to voldsforhold begået henholdsvis april 2005 og august 2005 og varetægtsfængslet i byretten på § 762, stk. 1, nr. 2.

Landsretten løslod, da T ikke forud for grundlovsforhøret var gjort bekendt med en sigtelse for det første voldsforhold.

ØL 19. afd. kære nr. S-2715-05, 23/8 2005

T blev i grundlovsforhør den 17. august 2005 sigtet for et voldsforhold efter § 244, hvor han i april 2005 skulle have nikket A en skalle og 3-4 gange slået hans hoved ned i kølerhjelm på en parkeret bil.

Forhold 2 efter straffelovens § 245, ved den 16. august 2005 at have slået A med en ½ kg tung jernstang hen over armen flere gange.

T forklarede om begge forhold. Det var en anden, der havde nikket A en skalle, da A optrådte provokerende. T havde ikke banket A's hoved ned i kølerhjelm flere gange, men han havde vredet armen rundt på A for at stoppe A, der optrådte mentalt forstyrret.

T havde ikke haft kontroverser med A i den mellemliggende periode før dagen i forvejen, hvor A var kommet mod ham og havde langet ud med knyttet hånd. Da A vedblev med at være truende, havde T slået ham med jernstangen over armen (forkortet referat).

Anklagemyndigheden påstod T fængslet i 14 dage efter RPL § 762, stk. 1, nr. 2 og stk. 2, nr. 2.

Byretten udtalte:

"Efter A's forklaringer om hændelserne den 24. april 2005 og 16. august 2005 og tildels sigtedes egen forklaring om det passerede, samt de foreviste fotos findes der begrundet mistanke om, at sigtede har overtrådt straffelovens § 244 og § 245. Da der er tale om flere forhold mod samme person inden for en kortere periode, og da sigtede og A bor i samme kvarter, er der grund til at frygte, at sigtede på fri fod på ny vil begå ligeartet kriminalitet. Betingelserne for varetægtsfængsling efter retsplejelovens § 762, stk. 1, nr. 2 er derfor opfyldt.

Der findes herefter ikke grund til at tage stilling til, hvorvidt betingelserne i retsplejelovens § 762, stk. 2, nr. 2 tillige er opfyldt. Herefter

bestemmes:

T skal varetægtsfængsles."

T kærede med påstand om løsladelse. Det fremgik af rapporterne, at politiet efter den 24/4 2005 ikke havde foretaget sig yderligere vedr. forhold 1, da A ikke ønskede, at der skulle ske mere. T var først blevet konfronteret med sigtelsen ved anholdelsen i august.

Efter forsvarerens kæreskrift, der henviste til A's forklaringer til politiet, havde A selv startet problemerne igen i august.

Landsretten udtalte:

"Da sigtede efter det oplyste ikke forud for den 17. august 2005 er gjort bekendt med en sigtelse for overtrædelse af straffelovens § 244, findes betingelserne for varetægtsfængsling i medfør af retsplejelovens § 762, stk. 1, nr. 2, ikke opfyldt, hvorfor

b e s t e m m e s:

Sigtede T løslades."

Terrorseminar

Advokaternes Serviceselskab har sammen med de øvrige nordiske advokatforeninger tilrettelagt en konference den 9. - 10. november 2006 i Stockholm om bekæmpelse af terrorisme.

Deltagerafgiften er kr. 7.700 incl. frokost og kaffe begge dage.

Nærmere information

https://www.advokatnet.dk/Default.asp?ID=4895&M=Cust_Calender&Cust_CalendarEventID=1047.